

PC-13607/NHH

A-2111

POLITICAL SCIENCE

(Semester-I)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 10½ marks each and the entire Section C consisting of 14 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

- I. Describe the differences between Political theory and Political Science.
- II. What is meant by state and society? Explain the differences between both.
- III. Critically examine Hobbes theory of social contract.
- IV. Explain the differences of social contract theory of Hobbes and Locke.

SECTION—B

- V. Critically examine Marxian theory of nature of state.
- VI. Explain the functions of the state, according to liberals.
- VII. Write definition of sovereignty and explain its features.
- VIII. Discuss the monistic theory of sovereignty.

SECTION—C

(Compulsory Question)

- IX. Write brief answers of the following :
 - 1. Explain the relations between Political Science and Sociology.
 - 2. Describe the differences between History and Political Science.
 - 3. How politics influences the economic system?
 - 4. Which element of the state is most essential?
 - 5. Are the units of federation, a state?
 - 6. Write differences of human nature of Hobbes and Locke.
 - 7. Describe the social contract theory of Rousseau.
 - 8. What is Rousseau's General Will?

9. Why state is necessary evil, according to classical liberal thinkers?
10. Describe four objectives of welfare state.
11. What is socialist state?
12. What is pluralism?
13. What is Capitalism?
14. Explain four important characteristics of sovereignty.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10½ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 14 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- II. ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- III. ਹਾਬਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- IV. ਹਾਬਜ ਅਤੇ ਲਾੱਕ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- V. ਰਾਜ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- VI. ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

- VII. ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- VIII. ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਏਕਾਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
1. ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 2. ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
 3. ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ?
 4. ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਸੱਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
 5. ਕੀ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਰਾਜ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
 6. ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਸਬੰਧੀ ਹਾਬਜ ਅਤੇ ਲਾਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
 7. ਰੂਸੋ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?

8. ਰੂਸੋ ਦੀ ਸਾਝੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
 9. ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੁਰਾਈ ਹੈ, ਕਿਉਂ?
 10. ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਚਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ।
 11. ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਜ ਕੀ ਹੈ?
 12. ਬਹੁਵਾਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 13. ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 14. ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
-